

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	13

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΑΓΙΟΙ ΘΕΡΑΡΑΠΟΝΤΕΣ ΜΕ «ΕΙΔΙΚΟ» ΧΑΡΙΣΜΑ ΙΑΜΑΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΟΙ ΑΓΙΟΙ, ΓΕΝΙΚΑ, ΑΠΟ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΠΟΨΗΣ

1. Η αγιότητα στην Εκκλησία.....	19
2. Οι χοροί των αγίων	20
3. Η παρρησία των αγίων	21
4. Αιτήματα των χριστιανών προς τους αγίους.....	22
5. Το «χάρισμα των ιαμάτων».....	23
6. Το «χάρισμα ιαμάτων» επιβεβαιώνει στο διηνεκές την αλήθεια της πίστης	24
7. Αιτήματα χωρίς ανταπόκριση – Το θαύμα στη ζωή του πιστού.....	26

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΑΓΙΟΙ ΘΕΡΑΠΟΝΤΕΣ ΜΕ «ΕΙΔΙΚΟ» ΧΑΡΙΣΜΑ ΙΑΜΑΤΩΝ

1. Άγιοι με «Γενικό» και «Ειδικό» χάρισμα ιαμάτων	29
2. Λατρευτικά της πίστης αντικείμενα με «ειδικό» χάρισμα ιαμάτων ...	31
3. Μέγα το θεολογικό, λαογραφικό, γλωσσολογικό, υμνολογικό και εικονογραφικό ενδιαφέρον των Θεραπόντων Αγίων.....	35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΑΓΙΟΙ ΘΕΡΑΠΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΛΑΪΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

1. Η μαγεία του πρωτόγονου ανθρώπου – Οι πρώτοι γιατροί	36
2. Η χριστιανική Ιατρική – θεραπευτική.....	37
3. Ανάγκη σαφούς διάκρισης της ιατρικής από τη μαγεία	38
4. Ο χριστιανισμός απελευθερώνει τον άνθρωπο από τις πρωτόγονες δεισιδαιμονικές δοξασίες.....	39

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
Η «ΜΕΤΑΒΑΣΗ» ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΣΕΙΔΩΝΑ
ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΝΙΚΟΛΑΟ

	41

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΕΝΤΟΝΑ ΤΑ ΚΑΤΑΛΟΙΠΑ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ
ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΛΑΪΚΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ

1. Η Εκκλησία δεν επεδίωξε ποτέ να φιμώσει τη λαϊκή θρησκευτικότητα.....	48
2. Στοιχεία αρχαίας λαϊκής πίστης και λατρείας που συνεχίζουν να υπάρχουν στη ζωή των σημερινών χριστιανών.....	50
3. Γιατί ένας αρχαίος Έλληνας θα αισθανόταν σαν να ήταν στην πατρίδα του, αν παρευρισκόταν σε ένα νεότερο ελληνικό πανηγύρι	55

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
Η ΘΕΤΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΠΑΡΕΙΣΦΡΗΣΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΣΤΗ ΖΩΗ
ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΙΝΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΚΟΥ –
Η ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΗ ΣΤΑΣΗ ΕΝΑΝΤΙ ΑΥΤΩΝ
ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΑ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ

1. Αδιάκοπη και φυσική η συνέχεια του εθνικού βίου και πολιτισμού των Ελλήνων	57
2. Ζήτημα εθνικής αυτογνωσίας και αυτοεπιβεβαίωσης η ιστορική και λαογραφική μελέτη της ζωής του λαού μας	58
3. «Ας γίνουμε περισσότερο Έλληνες, για να αποβούμε ορθόδοξοι χριστιανοί».....	59
4. Ανάγκη οριοθέτησης και απόκτησης συνείδησης χριστιανικής.....	60

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄	
ΣΥΝΗΘΗ ΠΑΓΑΝΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΚΟΥ	
ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΛΑΪΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ	
	62

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄	
ΑΚΡΑΙΑ ΠΑΓΑΝΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΚΟΥ	
ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΑΪΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	

Εισαγωγικά.....	69
Α΄. Θυσίες	71
1. Αιματηρές θυσίες – Η θέση της Εκκλησίας.....	72
2. Αιματηρές θυσίες σε σύγχρονα χριστιανικά προσκυνήματα	73
Β΄. Εγκοιμήσεις (αρχ. ενυπνιάσεις)	75
1. Εγκοίμηση· ειδική περίπτωση ονειρομαντικής θεραπείας.....	76
2. Κέντρα εγκοίμησης στην αρχαιότητα.....	77
3. Εγκοιμήσεις σήμερα σε προσκυνήματα της Ορθοδοξίας.....	78
Γ΄. Ντύσιμο – Απόρριψη ενδυμάτων και άλλες λαϊκές δοξασίες.....	81
1. Ντύσιμο – Απόρριψη ενδυμάτων	81
2. Άλλες λαϊκές δοξασίες	83
Δ΄. «Καλογέρωμα» ή «Ρασοφόρεμα» ή «Πώληση».....	85
Ε΄. Περισχονισμός (ζώσιμο εκκλησίας).....	87
Στ. Το τάμα (ανάθημα ή αφιέρωμα).....	87

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄	
ΛΑΪΚΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΙΣΤΗ	
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΑΡΕΤΥΜΟΛΟΓΙΕΣ	
	92

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄	
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ – ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΘΕΡΑΠΟΝΤΩΝ ΑΓΙΩΝ	
	98

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄	
Η ΑΓΑΠΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ ΠΑΤΕΡΑ	
ΠΡΟΣ ΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΑΓΙΟΙ, ΦΙΛΟΙ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΟΝΤΕΣ	
ΖΩΩΝ ΚΑΙ ΦΥΤΩΝ – ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	

1. Θεράποντες Άγιοι ειδικοί επί παθήσεων ζώων και φυτών	103
2. Η αγαπητική μέριμνα του Δημιουργού Πατέρα στρέφεται και σε αυτά τα άλογα ζώα και φυτά, καθώς και στην υπόλοιπη υλική διάσταση του κόσμου τούτου.....	107

3. Αγαπητική η σχέση των αγίων προς τη φύση	108
4. Οφείλουμε στάση ευχαριστίας απέναντι στην υλική πραγματικότητα	110
5. Οι άγιοι ζώντας στην προπρωτική κατάσταση διατηρούν σχέσεις αρμονίας με όλη την κτιστή και άκτιστη δημιουργία	113
6. Η επαναφορά του ανθρώπου στην προ της πτώσεως κατάσταση – Η εσχατολογική ειρήνη.....	115
7. Αφηγήσεις συναξαριστών για τη σχέση αγίων προς άγρια θηρία	117
8. Υπηρεσίες αγρίων ζώων προς αγίους ασκητές.....	119
9. Οι άγιοι και οι χαρισματούχοι είναι οι θεραπευτές και αναστηλωτές του κόσμου από τη φθορά και τον θάνατο.....	121
10. Συμπερασματικά.....	125

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄

ΑΓΙΟΙ ΘΕΡΑΠΟΝΤΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ, ΖΩΩΝ ΚΑΙ ΦΥΤΩΝ (με απόλυτη αλφαβητική σειρά)

Γενικά Στοιχεία.....	127
Εμβληματοφόροι Άγιοι	129
Τιμωροί Άγιοι (προσωνυμίες Τιμωρών Αγίων).....	133
Άγιοι θεραπευτές της στειρώσεως και της ατεκνίας.....	145
Ο άγιος Αντώνιος ως θεραπευτής.....	149
Άγιοι θεραπευτές κατά των δαιμονισμένων	152
Προστάτες Άγιοι πόλεων και χωριών από την ευλογία ή άλλες λοιμώδεις νόσους.....	159
Δρακοντοκτόνοι άγιοι.....	169
Άγιοι των επιτόκων γυναικών (ευτοκίας)	182
Περισχοινισμός (ζώσιμο εκκλησίας).....	193
Κεφαλοφόροι Άγιοι.....	203
Άγιοι Παιδομάρτυρες.....	209
Αγίες Μητέρες.....	217
Η Εικοσάδα των Αγίων Αναργύρων ιατρών	224
Άγιοι προστάτες κατά της Μαγείας.....	228
Άγιοι Θεράποντες ζώων.....	234
Οι Άγγελοι	238

Η Παναγία ως Θεράπουσα Αγία

1. Η Παναγία στην ορθόδοξη θεολογία.....	250
2. Η Παναγία ως «Θεράπουσα Αγία» – Επίθετα της Παναγίας με ιαματικές και παρηγορητικές στον πόνο ιδιότητες	252

3. Άλλα, μη ιαματικά, επίθετα της Παναγίας (θεοτοκωνύμια)	253
• από τη θέση του προσκυνήματός Της.....	254
• από τη θέση ανεύρεσης της θαυματουργού εικόνας Της.....	255
• από το γεγονός με το οποίο η Παναγία έχει συνδεθεί.....	255
• από την προστατευτική επί των τειχών μέριμνά Της.....	255
• από τον χρόνο που εορτάζει.....	256
• από προσωυμίες συνοδευόμενες από το επίθετο «χρυσός» ως προθετικό	256
από την οικογένεια η οποία οικοδόμησε τον ναό Της (Κτήτορας) ή με την οποία συνδέθηκε.....	256
• από τον εικονογραφικό Της τύπο	256
• από τυχόν άλλες ιδιότητες – ιδιαιτερότητές Της	257
4. Παναγίες του Αγίου Όρους.....	257
5. Παναγίες της Βασιλεύουσας.....	260
6. Παναγίες της Αθήνας	260
7. Παναγίες ζωγραφισμένες από τον ευαγγελιστή Λουκά	263
8. Η Παναγία ως Θεράπουσα Αγία με «ειδικό» χάρισμα ιαμάτων	264
9. Παναγίες Γιάτρισσες	268
Συνέχεια Θεραπόντων Αγίων (με απόλυτη αλφαβητική σειρά)	
Άγιοι Θεράποντες των οφθαλμών – τυφλών	279
Άγιοι Θεράποντες των παιδιών.....	295
Άγιοι Θεράποντες φυτών – Αγροτικοί Άγιοι.....	304

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΑΓΙΟΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΣ (ΠΑΤΡΩΝΕΣ)

Γενικά Στοιχεία.....	319

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΑΓΙΟΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΣ (ΠΑΤΡΩΝΕΣ) (με απόλυτη αλφαβητική σειρά)

Στρατιωτικοί Άγιοι	332
Άγιοι προστάτες του Στρατού και Σωμάτων Ασφαλείας	338

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<i>Συνέχεια Προστατών Αγίων</i>	
Αγίες Μαρτυρικές Οικογένειες.....	343
Άγιοι Κηπουροί.....	361
Άγιοι «προστάτες» των... Κλεφτών.....	363
Άγιοι Προστάτες των Ναυτικών.....	370
Άγιοι Προστάτες των Φυλακισμένων.....	372
Άγιοι Μάρτυρες «από μίμων» (ηθοποιοί).....	377
Άγιοι Προστάτες από τους κλέφτες.....	385

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΑΓΙΟΙ
(με απόλυτη αλφαβητική σειρά)

(Συμπλήρωμα στους «Αγίους Προστάτες» - «Πάτρωνες»).....	394

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ
ΑΓΙΟΙ ΕΦΟΡΟΙ – ΕΠΟΠΤΕΣ – ΚΥΡΙΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΣ

Γενικά Στοιχεία.....	407
Άγιοι Έφοροι, Επόπτες, Κύριοι και Προστάτες παντός του υλικού και πνευματικού σύμπαντος (με απόλυτη αλφαβητική σειρά).....	408
Ανύπαρκτοι «Άγιοι».....	410
Άγιοι για τη βροχή.....	421
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	439
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ.....	453
ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ.....	467